12.11.2018

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Asia: K6/2018 vp Yhdenvertaisuusvaltuutetun kertomus eduskunnalle

Marja Pentikäinen VTT
HIRUNDO

Haasteet EU:n liikkuvan väestön elämässä

- **Köyhyys, työttömyys, asunnottomuus, lukutaidottomuus à kerjäläisyys**
- **Kerjääminen on heille työ, jonka jokainen vaihtaisi**
- **Mustalaisviha noussut vahvasti esille eri EU:n maissa à uusi normaali**
- **Kohtelu huonoa kaikissa EU maissa**
- **Suomessa kadulla kulkiessaan ja kerjätessään liikkuva väestö kokenut kovia:**
    - syrjintää
    - rasismia
    - päälle sylkemistä
    - potkimista
    - huutamista
    - em. tapahtumista ei tehty rikosilmoituksia

Haasteet EU:n liikkuvan väestön elämässä

- **Puutteelliset taidot sote –palveluissa toimimisessa johtuvat marginaalisesta asemasta kotimaissaan**
- **Kielimuuri: lähes kukaan ei osaa englantia**
- **Tulkkipula romanian ja bulgarian kielissä – vaativaa tulkata kouluttamattomille ihmisille à kommunikaatiovaikeuksia**
- **Tukihenkilöiden apu on välttämätöntä ajanvarauksia tehtäessä ja sairaalaan pääsemisessä sekä jatkohoitoon motivoimisessa ja tukemisessa**
- **Koska ihmisillä ei ole paikkaa säilyttää omaisuuttaan, lääkkeet ja tärkeät asiakirjat saattavat kadota**

Haasteet EU:n liikkuvan väestön elämässä

- Ei minimituloa tai sosiaaliturvaa Romaniassa eikä muissa kotimaissaan à ei pääsyä asuntomarkkinoille
- Matala tulotaso ja huonot työllistymismahdollisuudet heikentävät asunnon saantia kotimaissa
- Erityisesti talviaikaan kodittomuus on todellinen terveydellinen uhka
- Helsinkiin kehitetty talvikaudeksi tilapäinen hätämajoitus; paikataan pitkäaikaisemman majoituksen (asuntojen) tarvetta
- Kerjäämisen kieltäminen lailla tai tilanteen tekeminen näkymättömäksi ei poista ongelmia eikä muuta liikkuvan väestön ala-arvoista kohtelua
- Liikkuvan väestön tilanteen kohentaminen ja aseman parantaminen on niin Suomen kuin koko Euroopan Unioninkin yhteinen asia

Yhdymme valtuutetun kertomuksessa esitettyyn suositukseen käynnistää yhdenvertaisuuslain kokonaisuudistus.

Yhdymme valtuutetun kertomuksessa esitettyyn suositukseen parantaa ihmiskaupan uhrien auttamista koskevaa lainsäädäntöä.

Tarvitaan kiireellisesti STM:n ohjeistus kuntien sosiaali- ja terveystoimelle. Lisäksi tulee aloittaa joko ihmiskaupan uhrien auttamista koskevan erillislain valmistelu STM:n johdolla, tai vähintään turvata ihmiskaupan uhrien oikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon yleislaeissa sisällyttämällä ihmiskaupan uhrien erityisasema em. lakeihin.

Yhdymme valtuutetun kertomuksessa esitettyyn suositukseen parantaa ihmiskaupparikosten tutkintaa perustamalla erikoistuneita tutkintayksiköitä.

Kannatamme ihmiskauppakoordinaattorin viran vakinaistamista.